

ПРАКСЕОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ НА ТЕРИТОРІЯХ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Беляєва С. С., *Черкаський державний технологічний університет, м. Черкаси, Україна, e-mail: bel_svetl@ukr.net*

Праксеологію туризму розуміють як наукове осмислення туристичних практик, що зумовлює визначення та враховування відповідних праксеологічних туристичних принципів. Праксеологія туризму – складник туризмології, який забезпечує ціннісне уявлення про практику туризму в її найрізноманітніших проявах і формах; визначає наукові засади організації туристичних підприємств; формулює концепцію діяльності, що має статус програмного проекту, теоретичне підґрунтя моделювання розвитку туризму, програми та плани його вдосконалення [8, С. 340].

Для Черкаської області, як і для всіх інших регіонів України, притаманні певні загальні принципи та особливості формування й забезпечення цілісності природно-заповідних територій та об'єктів, їх збереження й розвитку, спеціального використання та відновлення природних ресурсів. Це стосується, зокрема, й такого напрямку діяльності на територіях природно-заповідного фонду (далі – ПЗФ), як рекреаційна діяльність, туристичні послуги.

Область займає вигідне географічне положення – розташована в центрі України, в басейні середньої течії Дніпра, межує на півночі з Київською, на сході – з Полтавською, на півдні – з Кіровоградською і на заході – з Вінницькою областями [12]. Площа Черкаської області

становить 20,9 тис. км², що складає 3,5 % території держави (18 місце в Україні) [12].

За сприятливих кліматичних умов область багата на рослинність, славиться цінними мальовничими лісами, різноманітним тваринним світом. Так, ПЗФ області складає 524 території та об'єкти, з них: 22 об'єкти – загальнодержавного значення та 502 – місцевого значення, що займають площу 74292,52,69 га [5]. Ліси ростуть, здебільшого, на узбережжях річок степова рослинність поширена на вододілах. В Черкаській області нараховується 334 види судинних рослин (17% флори області), що знаходяться під загрозою зникнення. Серед них 69 видів, занесених до Червоної книги України, 14 включені в додаток I Бернської Конвенції, 7 охороняються в Європі – Європейський Червоний список, 3 – у всесвітньому масштабі [5].

Тваринний світ Черкащини різноманітний, але кількість особин не значна. Найпоширенішими представниками іхтіофауни регіону є: лящ, сазан, судак, карась, щука, чехоня, плітка, окунь, короп, товстолоб. З метою збереження біологічного різноманіття в регіоні охороняється 81 вид тварин, з них 67 видів тварин, занесені до Червоної книги України, в тому числі 3 види входять до Європейського Червоного списку, 8 видів охороняється Бернською конвенцією, 10 видів Афро-євразійським договором по мігруючим видам (AEWA), 4 види Конвенцією про міжнародну торгівлю видами дикої флори та фауни (CITES) [5]. Внутрішні води області представлені річками, озерами, болотами, підземними водами і штучними водоймами. По території області протікає 1037 річок, найбільша з них р. Дніпро (в межах області – 150 км), 7 середніх річок – Рось, Тясмин, Гнилий Тікич, Гірський Тікич, Супій, Ятрань, Велика Вись, а також малі річки, струмки, ставки. В області налічується 40 водосховищ, найбільшими є